

АФАНАСЬЄВА М. А., аспірант НТУ «ХПІ»

АНАЛІЗ ПУБЛІЧНОЇ ЗВІТНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК НАПРЯМОК КОНТРОЛЮ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У сучасному світі існує тренд, коли поряд з посиленням лібералізації ринків зростають вимоги до розкриття інформації, у тому числі бізнес-середовищем. Тобто переміщення інформації до розряду публічної та легкий доступ до неї може розглядатися як засіб, що дозволяє збалансувати інтереси різних груп суспільства, що, в свою чергу, є передумовою сталого розвитку.

Наступним кроком на цьому шляху є аналіз сформованої публічної інформації, який може якісно здійснюватися представниками наукової та професійної спільноти. Оприлюднення результатів аналізу є засобом контролю, спроможним надати підприємствам необхідну інформацію для самоорганізації, тобто підвищити рівень їх розвитку. Названі кола спеціалістів належать до громадянського суспільства, що є важливим з точки зору диверсифікації контролю. Необхідність контролю саме з боку

громадянського суспільства обумовлена як багатогранністю потреб людини, у тому числі бізнесмена, так і ангажованістю, а в умовах України ще й слабкістю структур корпоративного контролю і зовнішнього аудиту [1]. До речі незалежний аналіз фінансової звітності також сприятиме покращенню роботи цих служб та посилить соціальну відповідальність кожного.

Завданням сьогодення є розробка алгоритмів аналізу публічної інформації та здійснення відповідних прикладів аналізу. Актуальність цього ілюструє існування програми розвитку суспільства 5.0, анонсованої у Японії, яка базується на подібних практиках [2]. Прозорість інформації корисна тим компаніям, які ведуть «чесну гру». Вочевидь у процесі аналізу будуть удосконалюватися вимоги до самої публічної інформації для отримання позитивних зрушень у суспільстві. Ще одним напрямком економічного аналізу є розкриття змісту для широкого кола громадян з метою включення їх до розбудови Держави, у тому числі у якості спеціалістів у різних галузях промисловості. За визначенням одного з дослідників, доступність інформації – це, насамперед, її зрозумілість для всіх учасників ринку [3].

Надалі наведемо фрагмент аналізу діяльності двох підприємств (див. табл. 1 та рис. 1). Індикаторами якості менеджменту можуть бути обсяг та подробиці розкритої інформації, поступова зміна показників.

Таблиця 1. Фінансові показники виробників кабельної продукції

Роки	Південкабель ПрАТ	Одесакабель ПАТ	Південкабель ПрАТ	Одесакабель ПАТ
<i>Показник</i>	<i>Чисел, чол</i>		<i>Податки спл 5 років, тис грн</i>	
2016	913	834	169 421	136 900
<i>Показник</i>	<i>Активи, тис грн</i>		<i>Інші опер витр 5 років, тис грн</i>	
2016	1 160 717	897 996	419 602	323 393
<i>Показник</i>	<i>Випуск, тис грн</i>		<i>Додана вартість/випуск, %</i>	
2016	1 095 932	1 260 761	-4	17
2015	941 687	998 117	15	20
2014	786 040	624 915	10	17
2013	802 440	591 306	16	17
2012	955 084	629 571	16	16
5 років	4 581 183	4 104 670	X	X

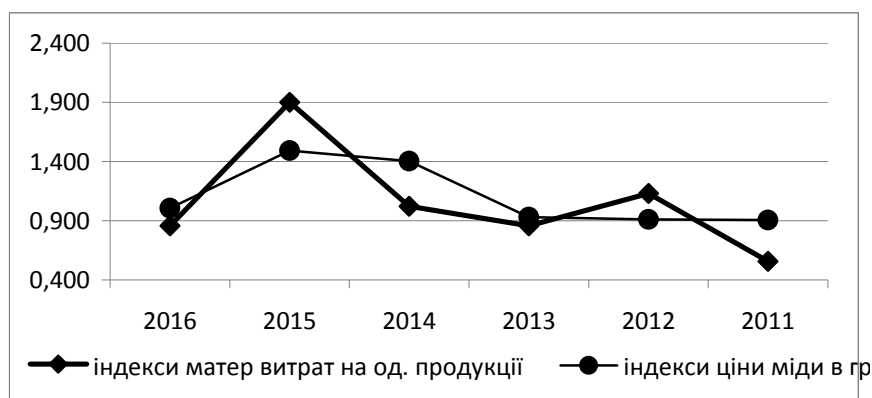

Рис. 1 - Індекси матеріальних витрат на одиницю продукції та зростання ціни на мідь у грн для Одесакабель ПАТ

Вкрай важливою є інформація про витрати. Для розрахунку створеної доданої вартості слід розкривати усі інші операційні витрати, окремо з послуг сторонніх організацій та з внутрішніх витрат (на податки, штрафи і т.п.). Щоб оцінювати, чи не завищено витрати, потрібно мати калькуляції основних видів продукції, причому не тільки у грошовій формі, а й в натуральних одиницях. Наприклад, індекси фактичних матеріальних витрат на одиницю продукції та зростання ціни на мідь у грн сильно корелюють ($k=0,747$), хоча у випуску Одеси рік за роком суттєво збільшується обсяг оптоволоконного кабелю без міді. Для більш конкретних висновків не вистачає калькуляцій. В свою чергу, щоб аналізувати доходи, потрібно мати інформацію по окремим ринкам збуту (за сегментами). На жаль підприємства порушують МСФЗ у цих частинах. В цілому менеджмент Одесакабелю можна вважати більш соціально-відповідальним.

Таким чином, усвідомлюючи значні труднощі, з якими стикається сучасний український бізнес, все ж доводиться зробити висновок про ще недостатні зусилля для гарного результату.

Інші аналогічні приклади можна подивитися у наступній роботі [4].

На завершення слід зауважити, що у разі нездійснення економічного аналізу публічної звітності тривала та трудомістка робота з впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності і аудиту може не надати бажаних результатів, чого не можна допустити.

Список літератури:

1. *Ільченко О.О.* Європейське бачення та умови аудиту в Україні // Стратегія розвитку України: економічний та гуманітарний виміри: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. – К.: НАСОНА, 2017. – С. 469-471.
2. Toward realization of the new economy and society – Reform of the economy and society by the deepening of “Society 5.0” – Outline. – Keidanren, Japan Business Federation, 2016. Електронний ресурс. – Режим доступу http://www.keidanren.or.jp/en/policy/2016/029_outline.pdf
3. *Єсіна В.О.* Основні принципи ведення підприємницької діяльності: прозорість і доступність // Стратегія розвитку України: економічний та гуманітарний виміри: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. – К.: НАСОНА, 2017. – С. 92-95.
4. *Афанасьєва М.А.* Трансформація економічного контролю в умовах стремління к устойчивому развитию на примере машиностроительных предприятий / *М.А. Афанасьєва* // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: зб. наук. пр. – Харків : ХНАДУ, 2017. – № 3 (18), т. 1. – С. 10-22. Електронний ресурс. - Режим доступу : <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/33069>